

MINISTRI MÄÄRUS

nr

**Sotsiaalkaitseministri ja terviseministri
22. oktoobri 2024. a määruse nr 42
„Sotsiaal- ja tervisevaldkonna vabäühenduste
toetamine“ muutmine**

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

Sotsiaalkaitseministri ja terviseministri 22. oktoobri 2024. a määruses nr 42 „Sotsiaal- ja tervisevaldkonna vabäühenduste toetamine“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 lõike 2 punkt 1 sõnastatakse järgmiselt:

„1) sõltuvuskäitumise vähendamise huvikaitse;“;

2) paragrahvi 1 lõike 2 punktid 3, 4, 6 ja 8 tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 1 lõike 2 punkt 7 sõnastatakse järgmiselt:

„7) lapsed ja pered;“;

4) paragrahvi 1 lõike 2 punkt 9 sõnastatakse järgmiselt:

„9) sotsiaaltöö edendamine;“;

5) paragrahvi 1 lõike 2 punkti 12 täiendatakse pärast sõna „puudega“ sõnadega „ja krooniliste haigustega“;

6) paragrahvi 2 punkt 3 sõnastatakse järgmiselt:

„3) toetuse saaja - isik, kellele on tehtud taotluse rahuldamise otsus või kellele on antud toetus taotlusvooru korraldamata;“;

7) peatüki 4 jaod 1 ja 2 sõnastatakse järgmiselt:

„1. jagu

Sõltuvuskäitumise vähendamise huvikaitse programm

§ 13. Eesmärk ja toetatavad tegevused

(1) Sõltuvuskäitumise vähendamise huvikaitse programmi eesmärk on tugevdada sõltuvuskäitumise vähendamise huvikaitset ja tugisüsteeme, ennetada ja vähendada

käitumuslike sõltuvuste ja uimastitarvitamise, sealhulgas alkoholi, narkootikumide, tubaka ja nikotiini, levimust ning toetada tõenduspõhiste ja inimeste tervisest ning heaolust lähtuvate poliitikate kujundamist.

(2) Sõltuvuskäitumise vähendamise huvikaitse programmis toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) vaimse tervise ja sõltuvuskäitumise valdkonnas tegutsevate organisatsioonide huvikaitse- ja tegutsemisvõimekuse tugevdamine ning koostöö arendamine;
- 2) sotsiaalministeeriumile ja poliitikakujundamisega seotud osapooltele tõenduspõhiste poliitikameetmete ja nende rakendamise kohta ettepanekute tegemine ning nende ettepanekute eest seismine, tuginedes poliitikadokumentidele, eksperthinnangutele või esindus- ja erialaorganisatsioonide seisukohtadele;
- 3) uimastite ja käitumuslike sõltuvuste kahjudega kokkupuutuvate osapoolte ning sõltuvushäirega inimeste ja nende lähedaste õiguste ja huvide koondamine ning asjassepuutuvate osapoolte koostöö arendamine;
- 4) tõenduspõhise sõltuvuskäitumise alase teabe vahendamine elanikkonnale;
- 5) tõenduspõhiste tegevuste elluviimine häbimärgistamise vähendamiseks;
- 6) muud lõikes 1 nimetatud eesmärgi täitmiseks vajalikud tegevused, mis täiendavad punktides 1–5 nimetatud tegevusi.

§ 14. Eritingimused

(1) Paragrahvi 13 lõikes 2 nimetatud tegevustest kasusaajad on järgmised:

- 1) punkti 1 tegevustes vaimse tervise ja sõltuvuskäitumise valdkonna organisatsioonid;
- 2) punkti 2 tegevustes poliitikakujundajad;
- 3) punktide 3 ja 5 tegevustes sõltuvuskäitumise või selle riskiga inimesed ning tema lähedased, Eesti elanikkond tervikuna;
- 4) punkti 4 tegevustes Eesti elanikkond tervikuna.

(2) Projekt hõlmab vähemalt § 13 lõike 2 punktides 1–5 nimetatud tegevusi ja võib sisaldada punktis 6 nimetatud tegevusi.

(3) Projekt peab hõlmama uimastitest vähemalt alkoholi- ja tubakavaldkonda ning vähemalt ühte käitumusliku sõltuvuse alavaldkonda.

(4) Kaasatud peab olema vähemalt üks partner.

(5) Taotluse esitamise hetkeks peab:

- 1) taotlejal ja partneril peab olema tõendatav varasem kogemus sõltuvuskäitumise, uimastitarvitamise, vaimse tervise, rahvatervishoiu või nendega seotud valdkonnas tegutsemisel ning;
- 2) taotlejal olema vähemalt kolmeaastane ja partneril üheaastane tõendatav kogemus huvikaitse valdkonnas.

(6) Taotlusele tuleb lisada kinnitus, et taotleja ega partner ei ole saanud viimase kolme aasta vältel rahastust või muid rahaliselt hinnatavaid hüvesid alkoholi-, tubaka või hasartmängutööstuselt.

2. jagu

Vaimse tervise huvikaitse programm

§ 15. Eesmärk ja toetatavad tegevused

(1) Programmi eesmärk on tugevdada vaimse tervise, sealhulgas psüühikahäiretega inimeste huvikaitset ja tugisüsteeme, vähendada ühiskonnas häbimärgistamist ning edendada elanikkonna vaimse tervise kirjaoskust.

(2) Vaimse tervise huvikaitse programmis toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) vaimse tervise valdkonnas tegutsevate organisatsioonide huvikaitse- ja tegutsemisvõimekuse tugevdamine ning koostöö arendamine;
- 2) poliitikakujunduses osalemine läbi Sotsiaalministeeriumile ettepanekute tegemise tuginedes tõendusmaterjalile, valdkonna poliitikadokumentidele, eksperdihinnangutele, sh kogemusekspertsusele, või esindus- ja erialaorganisatsioonide seisukohtadele;
- 3) tõenduspõhised tegevused häbimärgistamise vähendamiseks;
- 4) psüühikahäireid kogenud inimestele mõeldud toetavad tegevused kogemusekspertsuse võimekuse tagamiseks poliitikakujunduslikes tegevustes;
- 5) tõenduspõhise vaimse tervise alase teabe kommunikatsioon elanikkonnale;
- 6) muud lõikes 1 nimetatud eesmärgi täitmiseks vajalikud tegevused, mis täiendavad punktides 1–5 nimetatud tegevusi.

§ 16. Eritingimused

(1) Paragrahvi 15 lõikes 2 nimetatud tegevustest kasusaajad on järgmised:

- 1) punkti 1 tegevuses vaimse tervise valdkonnas tegutsevad organisatsioonid;
- 2) punkti 2 tegevuses poliitikakujundajad;
- 3) punktide 3–5 tegevustes vaimse tervise raskustega ja psüühikahäirega inimesed ning tema lähedased, Eesti elanikkond tervikuna.

(2) Projekt hõlmab vähemalt § 15 lõike 2 punktides 1–5 nimetatud tegevusi ja võib sisaldada punktis 6 nimetatud tegevusi.

(3) Taotluse esitamise hetkeks peab taotlejal olema vähemalt kolmeaastane tõendatav kogemus vaimse tervise huvikaitse valdkonnas. Taotleja peab projekti kaasama vähemalt ühe partneri, kellel on taotlemise hetkeks vähemalt kolmeaastane tõendatav kogemus psüühikahäirega inimeste huvikaitse valdkonnas patsiendiorganisatsioonina.“;

8) peatüki 4 jaod 3, 4, 6 ja 8 tunnistatakse kehtetuks;

9) määruse peatüki 4 jagu 5 sõnastatakse järgmiselt:

„5. jagu Elanikkonna esmaabioskuste programm

§ 21. Eesmärk, oodatavad tulemused ja toetatavad tegevused

(1) Elanikkonna esmaabioskuste programmi eesmärk on parandada Eesti elanikkonna esmaabi andmise oskusi ning edendada koostööd Rahvusvahelise Punase Risti ja Punase Poolkuu Liikumisega.

(2) Elanikkonna esmaabioskuste programmi oodatavad tulemused on järgmised:

- 1) esmaabioskuste õppe ja koolituste või täiendõppe ja -koolituste korraldamise süsteem on kaasaegne ja toimib;
- 2) esmaabioskuste õppe ja koolitustega tegelevate organisatsioonide koostöövõrgustiku eesmärgid ja tegevused on kokku lepitud, ajakohased ja koostöö toimimine on tagatud.

(3) Elanikkonna esmaabioskuste programmis toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) 2023. aastal koostatud esmaabiõppe ja koolituste pikaajalise tervikliku plaani ja selle tegevuskava (edaspidi tegevuskava) elluviimine lähtudes Sotsiaalministeeriumi suunistest;
- 2) vajadusel elanikkonna esmaabioskuste kiire suurendamise toetamine;
- 3) esmaabioskuste õppe ja koolitustega tegelevate organisatsioonide toimiva koostöövõrgustiku arendamine Eestis;
- 4) elanikkonna esmaabioskuste suurendamiseks vajalike koolituste korraldamine sihtrühmadele, põhjendades sihtrühmade valikut;

5) muud lõikes 1 nimetatud eesmärgi täitmiseks vajalikud tegevused, sealhulgas tegevused, mis täiendavad punktides 1–4 nimetatud tegevusi.

§ 22. Eritingimused

(1) Paragrahvi 21 lõike 3 punktis 4 nimetatud tegevusest kasusaajad on Eesti elanikud. Ülejäänud tegevustest kasusaajad on poliitikakujundajad ning esmaabioskuste õppe ja koolitustega tegelevad organisatsioonid.

(2) Projekt hõlmab vähemalt § 21 lõike 3 punktides 1–4 nimetatud tegevusi ja võib sisaldada punktis 5 nimetatud tegevusi.

(3) Projekti tegevuste kohustuslikud väljundid on järgmised:

- 1) tegevuskava elluviimise edenemise kohta on esitatud aruanded Sotsiaalministeeriumile vähemalt korra aastas;
- 2) esmaabioskuste koolituste ja täiendõppe koostöövõrgustik toimib;
- 3) projekti käigus pakutakse tasuta esmaabioskuste koolitust, mis sisaldab ka psühholoogilise esmaabi komponenti;
- 4) esmaabioskuste koolituste ja täiendõppe koostöövõrgustiku põhimõtted, väärtused, eesmärgid, tegevused, liikmed ja nende valiku alused on selgelt sõnastatud, kaasajastatud ja leitavad toetuse saaja veebilehelt.

(4) Projektil peavad olema järgmised väljundinäitajad:

- 1) lõike 3 punktis 2 nimetatud koostöövõrgustiku raames toimuvad kohtumised projekti elluviimise perioodil vähemalt kaks korda aastas;
- 2) lõike 3 punktis 3 nimetatud koolitust pakutakse projekti elluviimise perioodil kõigis maakondades;
- 3) lõike 3 punktis 3 nimetatud koolitust on korraldatud vähemalt 200 koolis;
- 4) lõike 3 punktis 3 nimetatud koolitusi on pakutud vähemalt 75 000 koolituse saajale.

(5) Projekti elluviimise perioodi alguseks peab taotlejal olema vähemalt kaheaastane kogemus ja partneril vähemalt üheaastane kogemus esmaabioskuste õppe ja koolituste valdkonnas.

(6) Taotlusele on lisatud taotleja ja partneri kinnitus selle kohta, et nad lähtuvad oma tegevustes tõenduspõhisusest ja tervishoiuvaldkonna tunnustatud parimatest teadmistest ja praktikast, sealhulgas psühholoogilise esmaabi puhul Maailma Terviseorganisatsiooni psühholoogilise esmaabi kõige uuematest materjalidest.

(7) Projekti tegevustes võivad osaleda organisatsioonid, mis lähtuvad lõikes 6 nimetatud põhimõtetest.“;

10) määruse peatüki 4 jagu 7 sõnastatakse järgmiselt:

„7. jagu Laste ja perede programm

§ 25. Eesmärk ja toetatavad tegevused

(1) Laste ja perede programmi eesmärk on parandada laste ja perede heaolu ning toimetulekut, toetada positiivset vanemlust ja turvalisi peresuhteid, suurendada laste osalust ja kaasatust ning tugevdada laste õiguste kaitset ennetus-, huvikaitse ja tugitegevuste kaudu, samuti laiendada laste kaasatust ühiskonnas, andes võimalust kuulda rohkem laste häält.

(2) Programmis toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) perede heaolu ja vanemlike oskuste ja turvaliste peresuhte toetamisele suunatud nõustamis-, tugi-, koolitus- ja kogukonnategevusi;

- 2) laste õiguste teadlikkust, osalust otsustusprotsessides ja ühiskondlikku kaasatust suurendavaid tegevusi;
- 3) laste, perede või nendega töötavate spetsialistide huvikaitse- ja teavitustegevusi;
- 4) ennetus- ja teavitustegevusi, mis aitavad vähendada laste ja perede heaolu ohustavaid riske, sh väärkohtlemist, hooletusse jätmist ja tõrjutust;
- 5) muud lõikes 1 nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikud põhjendatud tegevused, mis on otseselt seotud programmi eesmärgi ja kavandatud tulemusega.

§ 26. Eritingimused

(1) Projekt hõlmab vähemalt kahte § 25 lõike 2 punktides 1–4 nimetatud tegevust ja võib sisaldada punktis 5 nimetatud tegevusi.

(2) Taotlejal peab olema tõendatav varasem kogemus laste ja perede valdkonnas tegevuste elluviimisel, sihtrühmadega töötamisel või valdkondliku koostöö korraldamisel üleriikliku katus- või võrgustikorganisatsioonina.

(3) Projekti tegevused peavad olema suunatud vähemalt kahele järgmistest sihtrühmadest:

- 1) lapsed;
- 2) pered;
- 3) laste ja peredega töötavad spetsialistid;
- 4) laste ja peredega töötavad kogukonnad.

(4) Taotluses tuleb kirjeldada kavandatud tulemusi ja mõju sihtrühmale ning esitada vähemalt üks mõõdetav tulemusnäitaja iga tegevussuuna kohta.

(5) Taotluses või toetuse andmise tingimuste tuleb kirjeldada tegevuste jätkusuutlikkust või mõju jätkumist pärast projekti lõppu.;

11) määruse peatüki 4 jaod 9–12 sõnastatakse järgmiselt:

„9. jagu Sotsiaaltöö edendamise programm

§ 29. Eesmärk ja toetatavad tegevused

(1) Programmi eesmärk on edendada sotsiaalvaldkonna töötajate huvikaitset ning parandada sotsiaaltöö ja valdkonnas töötamise mainet ja väärtustamist ühiskonnas.

(2) Programmis toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) sotsiaalvaldkonna töötajate huvikaitse ja esindamise tegevused, sealhulgas liikmete ja võrgustiku kaasamine, info vahendamine, seisukohtade kujundamine ning analüüsitud ja põhjendatud ettepanekute esitamine poliitikakujundamise toetamiseks;
- 2) sotsiaalvaldkonna põhikutsealade edendamine ja valdkonnas töötamise maine parandamine, sealhulgas põhikutsealade tunnustusürituse korraldamine ja preemiate maksmine;
- 3) muud lõikes 1 nimetatud eesmärgi täitmiseks vajalikud tegevused, mis täiendavad punktides 1–2 nimetatud tegevusi või käivitavad muutusi programmi eesmärkidest lähtuvalt, sealhulgas vähemalt üks kord kvartalis sotsiaalmeediakajastused enda poolt algatatud tegevustest.

§ 30. Eritingimused

(1) Paragrahvi 29 lõike 2 punktis 1 ja 2 nimetatud tegevustest kasusaajad on sotsiaalvaldkonnas tegutsevad töötajaid esindavad organisatsioonid ja sotsiaalvaldkonna töötajad, poliitikakujundajad ja avalikkus.

(2) Määruse § 29 lõike 2 punktis 2 nimetatud preemiad arvestab toetuse saaja projekti vahenditest.

10. jagu

Vanemaealiste huvikaitse programm

§ 31. Eesmärk ja toetatavad tegevused

(1) Vanemaealiste huvikaitse programmi eesmärk on edendada vanusesõbralikkust ühiskonnas, toetada vanemaealiste huvide esindatust ning soodustada nende kaasamist otsustusprotsessidesse ja aktiivset osalust ühiskonnaelus.

(2) Vanemaealiste huvikaitse programmis toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) vanemaealiste huvikaitse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide huvikaitse- ja tegutsemisvõimekuse hoidmine ja suurendamine, sealhulgas vanemaealiste huvikaitse koostöövõrgustiku eestvedamine, igapäevase võrgustikutöö korraldamine ja arendamine;
- 2) vanemaealiste huvikaitse ja osaluse edendamine, sealhulgas vanemaealiste tööhõive, sissetuleku, elukeskkonna, ligipääsetavuse, sotsiaalse kaasatuse, iseseisva toimetuleku ja õiguste ning aktiivsena vananemise ja ennetuse teemadel;
- 3) kohalikes omavalitsustes tegutsevate vanemaealiste kogude ja nende piirkondlike kogude loomise toetamine, loodud kogude nõustamine ning nende tegutsemisvõimekuse hoidmine ja arendamine, samuti nende töö koordineerimine, sh kaasaaitamine vanemaealiste kogude sisulisele kaasamisele otsustusprotsessidesse;
- 4) muud lõikes 1 nimetatud ühiskonna vanusesõbralikkuse edendamise eesmärgi täitmiseks vajalikud tegevused, sealhulgas vähemalt üks kord kvartalis meediakajastused elluviidavate tegevuste teemadel.

§ 32. Eritingimused

(1) Paragrahvi 31 lõikes 2 nimetatud tegevustest kasusaajad on järgmised:

- 1) punkti 1 tegevustes vanemaealiste huvikaitse valdkonnas tegutsevad organisatsioonid ja asutused, mille hulgas peavad olema ka katus- ja võrgustikuorganisatsioonid, millel on üleriigiline katvus;
- 2) punkti 2 tegevustes poliitikakujundajad;
- 3) ülejäänud tegevustes vanemaealised, teised vanemaealiste huvikaitse edendamise eesmärgi saavutamisel olulised sihtrühmad, kelle kaasamise vajalikkust põhjendab taotleja taotluses, samuti laiem avalikkus.

(2) Projekt hõlmab vähemalt § 31 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud tegevusi ning võib sisaldada punktides 3 ja 4 nimetatud tegevusi.

(3) Paragrahvi 31 lõike 2 punktis 1 nimetatud tegevuse kohustuslik väljund on vanemaealiste huvikaitse koostöövõrgustiku toimimine.

(4) Paragrahvi 31 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevuse kohustuslik väljund on tõendusmaterjalil, valdkonna poliitikadokumentidel, eksperthinnangutel või katus- ja võrgustikuorganisatsioonide seisukohtadel põhinevate ettepanekute esitamine Sotsiaalministeeriumi algatatud eelnõude, arengukavade või programmide avaliku kooskõlastamise käigus ning valdkondlike probleemide ja vajaduste pidev jälgimine ja varajane tõstatamine.

(5) Paragrahvi 31 lõike 2 punktis 3 nimetatud tegevuse kohustuslik väljund on kohalikes omavalitsustes tegutsevate vanemaealiste kogude toimimise ja koordineerimise tagamine, sh loodud ja olemasolevate kogude tegutsemisvõimekuse hoidmine ja arendamine ning vajadusel uute piirkondlike kogude loomise toetamine.

(6) Taotluse esitamise hetkeks peab taotlejal olema vähemalt kolmeaastane ja partneril vähemalt üheaastane tõendatav kogemus vanemaealiste huvikaitse valdkonnas. Taotlejaks saab olla organisatsioon, mis oli 2023. aasta 31. detsembri seisuga vanemaealiste strateegilise partnerluse võrgustiku liige.

11. jagu

Suitsiidiennetuse programm

§ 33. Eesmärk ja toetatavad tegevused

(1) Suitsiidiennetuse programmi eesmärk on ennetada enesetappe ja enesetapukatseid vaimse tervise abivõimaluste parandamise, suitsiidiohvrite lähedaste toetamise, teadlikkuse kasvatamise ja vastutustundliku meediakajastuse edendamise kaudu.

(2) Suitsiidiennetuse programmis toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) suitsiidiennetuse valdkonna poliitikakujunduses osalemine, sealhulgas Sotsiaalministeeriumile eksperdiarvamuste andmine suitsiidiennetuseks vajalike sekkumiste, teenuste ja töövahendite väljatöötamisel ning suitsiidiennetuse tegevuskava juhtrühma töös osalemine;
- 2) suitsiidiennetuseks, sealhulgas laste ja noorte enesetappude, enesetapukatsete ja enesevigastamise ennetamiseks vajalike teenuste ja sekkumiste arendamine, sealhulgas koolitajate koolitamine ja teenuste väljaarendamiseks või pakkumise suurendamiseks teenuseosutajate koolitamine;
- 3) enesetapu läbi surnud inimese lähedaste tugivõrgustiku edendamine, sealhulgas lähedasi toetavate tugigruppide töö korraldamine ja elluviimine ning enesetapuga kokku puutunud laste toetamine;
- 4) vastutustundliku meediakajastuse edendamine, sealhulgas meedia seiramine ja suitsiiditeema kajastuse kohta süstematiseeritult info kogumine, probleematilistele kajastustele reageerimine, vastutustundliku meediakajastuse põhimõtete edastamine avalikkusele, ajakirjanikele ja meediaettevõtetele ning koolitused ajakirjanikele ja meediatöötajatele enesetappude vastutustundlikuks kajastamiseks;
- 5) vastutustundliku meediakajastuse auhinna „Papageno auhind” väljaandmine koostöös meedia ja asjaomaste osapoolte esindajatega;
- 6) vaimse tervise ja enesetappudega seotud hoiakute jälgimine ühiskonnas ja selle põhjal Sotsiaalministeeriumile soovitude andmine häbimärgistamise vähendamise tegevuste kavandamiseks;
- 7) muud lõikes 1 nimetatud suitsiidide ennetamise eesmärgi täitmiseks vajalikud tegevused.

§ 34. Eritingimused

(1) Projekti tegevusest kasusaajad on teiste hulgas ka suitsiidiohvrite lähedased.

(2) Projekt hõlmab vähemalt § 33 lõike 2 punktides 1–6 kirjeldatud tegevusi ja võib sisaldada punktis 7 kirjeldatud tegevusi.

(3) Projekti tegevuste kohustuslikud väljundid on:

- 1) lähedaste tugigruppide kohtumiste arv ja osalenute arv;
- 2) iga-aastase vastutustundliku meediakajastuse auhinna väljaandmine.

(4) Taotluse esitamise hetkeks peab taotlejal olema vähemalt kolmeaastane tõendatav kogemus suitsiidiennetuse valdkonnas. Taotleja peab projekti kaasama vähemalt ühe partneri, kellel on taotlemise hetkeks vähemalt kolmeaastane tõendatav kogemus meediateemadel või kirjeldama taotluses muul viisil koostööd sellise organisatsiooniga.

12. jagu

Puudega ja kroonilise haigusega inimeste huvikaitse programm

§ 34¹. Eesmärk ja toetatavad tegevused

(1) Puudega ja kroonilise haigusega inimeste huvikaitse programmi eesmärk on tugevdada puudega ja kroonilise haigusega inimeste rolli ühiskonnas ning suurendada nende õigusi ja kaasatust, arendades süsteemset huvikaitset riigi ja kohalikul tasandil.

(2) Puudega ja kroonilise haigusega inimeste huvikaitse programmis toetatakse järgmisi huvikaitselisi tegevusi, mis aitavad kaasa programmi eesmärkide saavutamisele:

1) puudega ja kroonilise haigusega inimeste õiguste, osaluse ja kaasatuse edendamine ning huvikaitse arendamine eri valdkondades, näiteks sotsiaalhoolekanne, haridus, tööhõive, ligipääsetavus, tervishoid, võrdsed võimalused riigi ja kohalikul tasandil praktiliste tegevuste ja strateegilise teavitustöö kaudu;

2) teadlikkuse suurendamine, hoiakute kujundamine ja avalikkuse kaasamine, et tugevdada puudega ja kroonilise haigusega inimeste rolli ja mõju ühiskonnas;

3) heaolu arengukava tegevuste elluviimisele kaasaaitamine;

4) puudega ja kroonilise haigusega inimeste arvamuste ja vajaduste koondamine ning lahendusettepanekute esitamine, et alata süsteemseid muutusi;

5) üle-eestilise võrgustikutöö arendamine ja eestvedamine ning puudega ja kroonilise haigusega inimeste esindusorganisatsioonide huvikaitsevõrgustiku tugevdamine, tagades tegevuse elluviimise üle-eestiliselt ning puudega ja kroonilise haigusega inimeste esindusorganisatsioonide sisulise kaasatuse.

(3) Puudega ja kroonilise haigusega inimeste huvikaitse programmis toetatakse järgmisi strateegilisi tegevusi, mis aitavad kaasa programmi eesmärkide saavutamisele:

1) nõustamise ja õigusabi pakkumine puudega inimestele ja kroonilise haigusega inimestele ning nende lähedastele igapäevaelu küsimustes, riigi ja kohaliku omavalitsuse teenuste ja toetustega seonduvalt ning nõustamiste põhjal peamiste kitsaskohtade süstemaatiline kaardistamine ja ettepanekute esitamine ministriumitele poliitikakujundamise toetamiseks.

2) hoolduskoormusega inimestele suunatud veebilahenduse haldamine.

(4) Puudega ja kroonilise haigusega inimeste huvikaitse programmis toetatakse muid eesmärkide saavutamiseks vajalikke tegevusi, mis täiendavad lõigetes 2 ja 3 nimetatud tegevusi ning aitavad kaasa programmi eesmärkide saavutamisele.

§ 34². Eritingimused

(1) Paragrahvi 34¹ lõigetes 2 ja 3 nimetatud tegevustest kasusaajad on:

1) puudega ja kroonilise haigusega inimesed, nende esindajad ja lähedased;

2) puudega ja kroonilise haigusega inimeste heaolusse panustavad esindusorganisatsioonid;

3) poliitikakujundajad ja avalikkus.

(2) Projekt hõlmab vähemalt § 34¹ lõigetes 2 ja 3 nimetatud tegevusi ning võib sisaldada sama paragrahvi lõikes 4 nimetatud tegevusi.

(3) Projekti tegevuste kohustuslikud väljundnäitajad on järgmised:

1) üle-eestilise võrgustikutöö kaudu tagatakse puudega inimeste ja kroonilise haigusega inimeste esindatus ning sisendi koondamine poliitikakujundamisse, arvestades programmi mahtu ja fookust;

2) osaletakse valdkonna õigusaktide väljatöötamises ja muutmises ning esitatakse ettepanekuid Sotsiaalministeeriumi algatatud eelnõude, arengukavade ja programmide kohta;

3) avaldatud on vähemalt 12 meedikajastust aastas;

4) osaletakse töögruppides, komisjonides, nõukogudes ja ümarlaudadel;

5) võrgustikutöösse kaasatakse vähemalt 27 puudega ja kroonilise haigusega inimeste esindusorganisatsiooni, sealhulgas eri maakondadest ja sihtrühmadest, et tagada regionaalne ja temaatiline esindatus;

6) vähemalt 60% projekti eelarvest suunatakse sisuliste tegevuste elluviimiseks koostöös puudega ja kroonilise haigusega inimeste esindusorganisatsioonidega, kes panustavad programmi eesmärkide saavutamisse.

(4) Taotluse esitamise ajaks peab taotlejal olema vähemalt 3-aastane tõendatav üle-eestilises puudega inimeste huvikaitse võrgustikutöös osalemise kogemus ning ta peab olema tegutsenud puudega inimeste esindusorganisatsioonina.“;

12) määrust täiendatakse peatükiga 5¹ järgmises sõnastuses:

„5¹. peatükk Otsetoetus

§ 36¹. Toetuse andmine taotlusvooru korraldamata

(1) Peatükis 4 sätestatud programmi tingimusi arvestades võib toetust anda taotlusvooru korraldamata (edaspidi *otsetoetus*) valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga järgmistel juhtudel:

- 1) seadusest, muust õigusaktist või arengukavast tulenevate kohustuste täitmiseks;
- 2) valdkondliku programmi eesmärkide saavutamiseks olukorras, kus taotlusvooru korraldamine ei ole otstarbekas;
- 3) organisatsiooni tegevuse järjepidevuse tagamiseks.

(2) Taotlusvooru ei korraldata eelkõige juhul, kui:

- 1) varasema analüüsi tulemusel on tuvastatud, et programmi eesmärgi saavutamiseks on üks võimalik elluvijja või eesmärgi saavutamiseks kaasatakse kõik asjakohased elluviijad;
- 2) toetuse andmine on vajalik avalikes huvides olulise teenuse või huvikaitsetegevuse katkemise vältimiseks.“;

13) paragrahvi 49 lõike 1 sissejuhatav lause sõnastatakse järgmiselt:

„Toetuse andjal on õigus lõpetada toetuse maksmine ning nõuda toetus osaliselt või tervikuna tagasi riigieelarve seaduse § 55¹ sätestatud aluselt, sealhulgas kui:“;

14) paragrahvi 49 lõiked 3–5 tunnistatakse kehtetuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Karmen Joller
sotsiaalminister

Maarjo Mändmaa
kantsler